

Niét opstoken die rotzooi!

Alternatieven voor het weggooien van kerstbomen

Voor veel Nederlanders is Kerstmis alleen compleet wanneer ze een échte kerstboom in huis hebben staan. Het ontbreken van een tuin dwingt veel huishoudens ertoe om de boom na afloop van de periode weg te gooien. En masse gaan ze daarna op de stookhoop. 'Opstoken, die rotzooi!' is wat onze hofschrijver Jan P. Mauritz aanraadt met betrekking tot de voor de openbare ruimte ongeschikte boomsoorten. Maar in het geval van kerstbomen is massale opstook te vermijden. Er zijn namelijk zinvolle alternatieven!

Auteur: Guy Oldenkotte

Voor veel gemeentemedewerkers breekt er een spannende periode aan. Hoewel ze de kerstboommverkopers een succesvolle maand gunnen, vrezen ze de consequenties die kerstbomen met zich meebrengen. Vreugdevuren en openbare verbranding van kerstbomen zorgen steeds vaker voor overlast en problemen. Ongecontroleerde vuren vormen een gevaar voor de omgeving, terwijl de milieu- en gezondheidslobby wijst op de gevolgen voor de gezondheid en de omgeving. Als beschermheer van het kerstfeest nam het Vaticaan al een aantal jaren geleden het voortouw om zich op verantwoorde wijze te ontdoen van kerstbomen. De spar op het Sint-Pietersplein wordt, na bewezen dienst, verzaagd voor het verwaarden van kindermeubels voor scholen.

1 boom stoken = 300 branddagen spaarlamp

De doorgaans dertig meter hoge boom laat zich prima lenen voor dergelijke initiatieven, maar voor de kleinere versie bij de particulier is dat wat lastiger. Toch stimuleert Duurzaam Eindhoven particulieren om bomen in te (blijven) leveren, zegt duurzaamheidsmakelaar Hans de Beule. "Wij verzamelen al een aantal jaren de kerstbomen, die vervolgens worden verwerkt tot groene stroom. In het verleden ontvingen de mensen een

spaarlamp bij het inleveren van de boom, maar helaas is dat initiatief door bezuinigingen komen te vervallen. Dit jaar zetten we in op het volledig energieneutraal maken van het huis van de winnaar van een loterij."

Volgens De Beule verzamelt de gemeente jaarlijks zo'n veertien- tot vijftienduizend bomen in, maar blijft het bieden van een 'beloning' essentieel. "Tot 2008 konden de mensen de boom op straat bij het huisvuil zetten. Daarna werd het mogelijk ze af te geven op een van de 34 verzamelpunten. Er zijn echter altijd wel mensen die de noodzaak daar niet zo van inzien. Het is daarom belangrijk dat men de waarde van een boom kent en erkent. De mooie hoofdprijs van dit jaar moet daarom zeker dienen als een trigger."

Volgens De Beule kan een gemiddelde spar van vijf kilo voldoende energie opwekken voor een huishouden om tastbaar resultaat te zien. "Wanneer een spar van vijf kilo wordt omgezet in bio-energie, dan kan deze voldoende stroom opwekken om een spaarzuinige lamp voor driehonderd dagen te laten branden, afgaande op de gemiddelde vier uur dat de lamp per dag brandt in een huishouden. Ook kan men een uur lang

De Picea Abies blijft een populaire boom.

warm douchen met de energie die dankzij het verbranden van die spar wordt opgewekt."

Adoptie

Het idee in Eindhoven is leuk, temeer wanneer men weet dat de opgewekte energie dit jaar zal worden gebruikt voor het verwarmen van een van de openbare zwembaden in de gemeente. Maar het verbranden van iets moois na slechts vier weken ultiem plezier, terwijl hoveniers er juist jarenlang aandacht aan hebben besteed, blijft jammer. Dat vindt ook Erwin Kooijman van biolo-

Een loterij moet mensen in Eindhoven stimuleren hun boom in te blijven leveren.

gische kwekerij Randijk Bamboe & Hoveniers in Leusden. Klanten kunnen daarom bij Kooijman een boom adopteren. "We vroegen ons af of er geen alternatieven voor bomen waren dan zomaar op een brandstapel te eindigen. Nadat we vier jaar lang de bomen hadden opgekweekt, besloten we ze aan te bieden voor 'adoptie'. De klant zoekt een boom uit, betaalt een huurprijs plus statiegeld en krijgt een adoptiekaart met daarop de klantgegevens en het labelnummer van de boom. Wanneer de boom begin januari weer wordt teruggebracht, zetten we 'm terug in de grond zodat dezelfde boom het jaar erop weer bij dezelfde klant tijdens de kerst het huis kan versieren. De boom groeit zo als het ware met het gezin mee." Kooijman beschikt inmiddels over zo'n drieduizend bomen. "We herplanten de bomen op drie verschillende plekken en we verwachten dat elke boom zo'n vier à vijf keer kan worden meegegeven voor een kerst voordat de boom te groot wordt. Tijdens het opkweken wordt de boom regelmatig rondgestoken, maar nadat ze de eerste maal zijn geadopteerd, wordt daarmee gestopt. Dan hebben de wortels al genoeg te lijden gehad. Wanneer een boom echter te oud of te groot wordt, dan rest er niets anders dan de boom aan te bieden voor de verkoop of alsnog in de versnipperaar te gooien." Kooijman rekent voor elke boom tien euro statiegeld. "Het is in het belang van de boom dat deze voor een zo kort mogelijke periode binnen staat, maar er zijn mensen die de boom

direct na Sinterklaas al willen opzetten en pas medio januari weer het huis uit doen. Een boom moet echter zichtbaar verwaarloosd zijn, willen wij besluiten 'm niet langer terug te nemen." Om de klanten bij te staan in de verzorging, komt een lijst met handige tips tezamen met de boom. "Klanten krijgen bij ons een Picea Abies mee, een boom waarover wij het meest tevreden zijn, maar we bekijken momenteel ook of we de Abies Koreana kunnen aanbieden. Maar dat moeten we nog verder onderzoeken omdat we hebben gemerkt dat deze nogal wat bruine naalden krijgt. We hopen zo de uitval van bomen minimaal te houden."

Minder emotioneel betrokken

Waar Erwin Kooijman de Picea Abies aanbiedt, heeft Edwin Visser van Huur een kerstboom besloten te gaan voor de Servische spar. "De Servische Spar overleeft dit allemaal beter. Het is simpelweg de beste boom om terug te planten", claimt Visser die stelt dat tachtig tot negentig procent van de bomen jaarlijks weer wordt teruggeplant. In tegenstelling tot Kooijman verhuurt Visser z'n bomen. "We doen dat vooral in en rond Amsterdam. We bezorgen de boom, die is voorzien van een sierpot, en halen 'm ook weer op." Volgens Visser heeft huren het voordeel dat mensen steeds een boom kunnen blijven uitkiezen van dezelfde lengte. "Onze bomen hebben een maximale lengte van 2,30 meter. Dat is voldoende voor particulieren. Bomen waarbij

we van mening zijn dat ze te zwak zijn, laten we gewoon een jaartje staan zodat ze kunnen aansterken." Visser levert niet alleen aan particulieren. Vooral voor bedrijven lijkt het huren van een boom een oplossing. "Wanneer het gewenst is, kunnen we de boom ook met versiering leveren." Ook Visser ziet de markt groeien. "Het begon als een idee tijdens een stage en is inmiddels uitgegroeid tot big business voor de decemberperiode."

Het heeft er dus alle schijn van dat de industrie voldoende ideeën heeft om alternatieven te bieden voor de kille plastic kerstboom. Dat is een geruststellende gedachte in deze koude tijden.

Hans de Beule

Erwin Kooijman.